Conspirație în sinagogă
Andreea Vălean

Personaje:
Bătrânul
Fata

Personaje invizibile şi inaudibile, dar cu toate acestea extrem de prezente:
Tuţi
Riţi
David
Sigmund Freud (Siggy)
Unu' care caută o biserică
Albert Einstein
Marx și Lenin 11
Lenin cel adevărat
Izu
Și, poate, cine știe, mulţi alţii…

Decoro sinagogă veche.

Arată îngrijit, tot mobilierul e la locul lui dar acoperit cu mult praf. Multe cutii goale de Carmel, cutii cu dosare, pânze de păianjen, perdele mâncate de carii, linişte.

Afară, cineva încearcă să deschidă uşa. Încearcă mai multe chei.

Se aude vocea Bătrânului:

Nu, că asta ar fi prea de tot… cheia de la pivniță… cheia de la pod…

Ce mă fac acum? Cum am putut să o pierd? Cheia de la valiză…

Ce caută cheia de la valiză aici?

Nu e… Am venit degeaba.

Cum am putut să…

Deschide uşa.

…când se bucură omul cel mai tare?… când găsește ce-a pierdut. Nimic nu se pierde, totul se rătăcește.

Intră Bătrânul. Are în jur de 80 de ani. E îmbrăcat elegant, doar adidaşii din picioare fac notă distonantă şi ciorapii de culori diferite. Miroase puternic a parfum scump de femeie. (L'air du printemps). Are în mână două plase de piaţă uzate, grele, din acelea de pe vremea cozilor, una plină cu sticle goale.

Din când în când are un tic – mângâie podeaua, urmat de un altul se loveşte puternic în faţă. Ticul se repetă la intervale destul de dese, cu regularitate.

Se aşază, respiră greu, e vizibil extrem de obosit. Se şterge de transpiraţie cu o batistă mare. Îşi dă jos adidaşii. Îşi pune nişte papuci de casă ferfeniţă.

Nu puteau să o pună la poalele dealului?

Nu, ei au construit-o tocmai în vârf, mare şi frumoasă, să se vadă, da' nu s-au gândit cum o să urc eu până aici?

De ce să se gândească că o să-i fie tare greu ultimului…

Unde sunteţi? Am venit!… EEE!

Închide ochii. Adoarme. Doarme două, trei minute. Zâmbeşte fericit în vis. Se trezeşte. Rămâne nemişcat. Somnoros.

Cred că n-am mai văzut niciodată aşa umeri frumoşi…

Observă uşa care a rămas larg deschisă. Merge şi o închide.

Să nu treacă careva, să mi se ducă vorba că am dat în mintea copiilor.

E prea cald pentru luna asta…

Dacă taie pădurile fără să se gândească. Văzută din avion în comparaţie cu Germania, ţara asta e ca Iranul…

Sfeşnicele!

Merge grăbit şi deschide un cufăr. Scotoceşte. Răsuflă uşurat

Scoate sfeşnicele. Le pune într-un cufăr identic aflat lângă primul.

Merge şi agaţă într-un cui o bucată de carton, pe care scrie cu litere mari „NU SE FAC CONVERTIRI LA MOZAISM".

Cum daţi de bani, cum vă găsiţi o bunică sau o străbunică sau „prietenul meu cel mai bun"…

Scoate o cârpă de praf. O scutură. Fredonează un cântec evreiesc religios.

Începe să şteargă praful. Mai mult face praf.

M-am întâlnit pe drum cu un bărbat gras, unsuros. Semăna cu grasul ăla, care stătea de obicei aici, pe scaunul ăsta, se ruga cu ochii

închiși, ăla care respira rar, rar de tot, de multe ori credeam că a murit, voiam să merg să-l ating, el iar inspira, mă speriam… Domnul… n-am ştiut niciodată cum îl cheamă…

Grasul de pe stradă, m-a luat în braţe, m-a pupat, m-a umplut de bale. Habar nu aveam cine e. M-a întrebat de sănătate, era tare bucuros că mă vede. Mi-a spus că se bucură că mai trăiesc. Şi iar m-a pupat. Mă simţeam un pic vinovat că nu-mi aduc aminte de el. Când colo, el mă confundase. Sau voia să se şteargă de transpiraţie şi m-a găsit pe mine.

Uitându-se în jur. Descumpănit.

Vă mai aştept mult?

Scutură cârpa.

Nu înţeleg de unde atâta praf.

Ia în palmă un măr mic, mucegăit.

Uite o muscă!

Ia poftim afară, poate îţi revii.

Amărâta.

Hai, zboară…

Scoate mărul cu grijă afară.

Amintirile? Ce sunt amintirile?

Praf din aripi de muscă. Praf din picioare de păianjen.

Ce poet sunt azi.

Hei, veniţi odată!

De când n-am mai şters praful…

Pe neaşteptate, ca de nicăieri, apare Fata. Este foarte frumoasă, are în jur de 16 ani, este îmbrăcată cu un negligé din anii ’30. Desculţă. Se bucură ca un copil fericit. Sare pe lângă bătrân, bate din palme.

Îl priveşte cu foarte multă duioşie şi tandreţe. Îl urmăreşte pas cu pas.

Bătrânul nu o vede şi nu o aude.

Fata îl mângâie. Zâmbeşte. Îl miroase. Începe să râdă.

Cu cine m-am mai întâlnit pe drum?

Cu Domnul pastor sau părinte. N-am recunoscut confesiunea, era în civil. Cred că mă urmăreşte că prea ne întâlnim des. Iar mi-a spus ce bine ar arăta sinagoga transformată în casa Domnului. Avea şi nişte desene. (Furios.) *Cum crede că poate să facă dintr-o curvă o sfântă, dintr-un bordel, casa Domnului?*

(Şi mai furios.) *A, nu mai e un bordel, a fost sute de ani şi deodată e tocmai bun să fie sfinţit.*

N-a înțeles. Sau s-a făcut că nu înțelege. La ăștia niciodată nu știi.

Încearcă să deschidă o fereastră, nu reușește. Insistă. Mâinile îi tremură. Lovește mânerul. Încearcă încet. Nu poate. Fata se mișcă pe lângă el, foarte aproape. Bătrânul nu reacționează la atingerea ei, nu simte nimic. Mișcările ei sunt ușoare, ca și cum nu ar avea greutate. Fata pune mâinile peste cele ale Bătrânului, acesta își retrage mâinile și se așază. Fata deschide fereastra.

Am obosit.

Șterge iar praful. Foarte încet.

Mă întreb până unde?

Merge la fereastră. Se uită mirat la fereastra deschisă larg.

Ăștia își bat joc de mine.

Uitându-se la Fată, fără să o vadă.

Hei… Eu cu cine vorbesc aici? Sunt aici!

(Nedumerit.) *Dacă nu mai vin…*

(Nervos.) *N-am niciun chef de glume, e prea cald.*

Ce am mai cărat până aici…

Trebuie să cumpăr apă minerală la întoarcere.

Ticul. Fata încearcă să-i oprească mâna cu care se lovește în față. Nu poate să-l împiedice să se lovească puternic. O doare pe ea lovitura pe care Bătrânul și-o dă. După câteva clipe Bătrânul continuă să șteargă praful, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Nu pot să mă stăpânesc, cum găsesc ceva mai ieftin, trebuie să cumpăr, chiar dacă am de cărat atâta drum.

200 nu-i nimic da' ori 6, e ceva! O jumătate de pâine!

Nu înțeleg, s-au supărat?

N-am mai venit de mult pe aici.

(Se enervează.) *Am avut febră. 39 de grade.*

Am zăcut zece zile. Alaltăieri mi-am revenit.

Ieri a trebuit să merg la cimitir. Trebuia să pun semințele de crizanteme. Am făcut puțină curățenie și acolo. Am vrut să vin după aceea, dar m-am întâlnit cu doamna Müller. Și ea a rămas ultima. (Râde.) *Chiar i-am zis că am putea să ne întâlnim mai des. Mi-a propus să vină ea la noi la cimitir, să se ocupe de flori și eu să mă duc la ei să-i repar gardul. Mi-ar conveni, deși cred că cimitirul lor e mai mare decât al nostru.*

Socotește.

De fapt nu sunt mai multe morminte, e mai mult loc între ele.

(Ironic.) *Ce să-i faci, mai claustrofobi…*

Doar n-o fi stricat tot gardul…

Acum ați înțeles?

De aia n-am venit, era să mor.

Așteaptă puțin. Se uită în jur.

Treaba voastră, faceți cum vreți!

Vă mai dau fix două minute!

Unu, doi, trei, patru, cinci, șase…

Se uită la ceas. Se apucă să șteargă praful din nou.

Veniți odată că am ceva important de vorbit cu voi.

Nu sunteți curioși să vedeți ce v-am adus?

Azi aș fi venit mai devreme da' am scris o scrisoare. 7 pagini.

(Trist.) *Pentru Izu. Pentru dragul de Izu.*

Mi-a zis să-i trimit email. „Email me!"

E prea târziu pentru mine să învăț să umblu cu computerul. I l-am trimis înapoi.

Bună invenție!

Sau nu?

Da sau nu?

Izu zice că e bună, și el e ramolit.

Mai rău ca mine.

Face o genuflexiune. Îi cade un papuc. Nu observă.

Izu întotdeauna a fost pasionat de comunicare. Când făceam exerciții de telepatie la Vogel în grădină… Izu ne trimitea la toți înjurături și se concentra așa de tare… se făcea roșu ca drapelu. Da' eu ghiceam că ne înjură… când înjură își bagă degetul în nas…

Nu înțeleg de ce nu am primit poștă de la el. A întârziat vreo cinci zile. La el asta e foarte, foarte mult… Nu mai știu când o să treacă pe aici.

Azi am văzut un avion la ora 15.35. Nu era în el. Sigur.

Acum trei ani, când vedeam mai bine, chiar l-am văzut pe geam, în avionul de 15.35. Incredibil, dar i-am văzut ochii, se uita la mine… mi-a scris că și lui i s-a părut că-mi vede ochii…

Tace. Se uită nedumerit în jur. Oftează.

Veniți odată că m-am plictisit.

Realizează că nu are un papuc, începe să se uite după el.

Tot nu i-am scris lui Izu despre întâlnirile astea.

„Întâlnirile din sinagogă". Nu, mai bine „Conspirația din

sinagogă”. Cu titlul ăsta, succes sigur. Și când n-o să mai fie nici picior de evreu, toți vor fi curioși ce conspiră ei acolo, în sinagogă…

„Evreii conspiră în sinagogă împotriva creștinilor”.

…cred că Slavici a spus-o. Nu, nu, Eminescu.

Sau amândoi.

„Unde e papucul?” Alt titlu de succes. Toți moșii ar înțelege titlul ăsta.

Dă-l încolo, că pot și fără el.

De la o anumită vârstă, jumătate din timp caut ceva, cealaltă pierd și… (Fata îi pune papucul în picior.) *…cealaltă mă bucur că am găsit.*

(Scuzându-se.) *Am vrut să-i scriu da’ n-am putut nici de data asta.*

Mi-e frică să nu creadă că m-am sclerozat.

O să-i scriu când ajung acasă. Pe cuvânt!

Așteaptă puțin. Se grăbește, vrea să plece, își strânge lucrurile.

Uite, o să-i dau un telefon și o să-i spun tot despre întâlniri, despre tot.

Deși ultima dată, când am vorbit cu el, nu auzeam aproape nimic, nici nu știu dacă era el. Am avut impresia la un moment dat că vorbesc cu un chinez. Sunt surd, iar când mă emoționez, sunt surdo-mut.

Fata stă ghemuită la picioarele lui.

Se ridică și împinge cu putere pe cineva care ar vrea să ajungă lângă Bătrân. Dispare. De acum încolo va apărea și va dispărea pe nesimțite.

Cred că e bună mâncarea chinezească. N-am mâncat niciodată.

Mi-a trimis telefonul ăla mobil dar n-am reușit să umblu cu el. Nici măcar n-am putut să-i dau drumul… Și era așa de mic, parcă era de jucărie.

Asta e cea mai mare diferență, la noi totul a fost din ce în ce mai mare și mai nefolositor, la ei din ce în ce mai mic și…

Lui Izu îi place să-mi scrie cu stiloul, pe hârtie. Îmi scrie tot timpul când merge cu avionul. Îmi povestește ce se vede, de acolo de sus.

Fata aleargă undeva în spatele Bătrânului și împinge pe cineva ca și cum nu ar vrea ca Bătrânul să-l vadă. Dispare.

Veniți odată!

Plec!

Omenii vin într-un loc ca ăsta să vorbească cu Dumnezeu, pleacă

acasă fericiți că i-a ascultat și pe ei cineva.

Eu vin la întâlnirile astea cu un scop precis.

Și de data asta sunt chiar hotărât!

De data asta chiar vreau să conspir!

Văd ce nu există pentru că nu mai pot vedea bine ce există.

Aud ce nu se aude pentru că nu vreau să-mi pun aparat auditiv.

(Nervos.) *Nu vreau și nimic nu mă poate convinge!*

Am stat o oră întreagă să termin scrisoarea. Nu știam dacă să-i spun ce bolnav am fost sau nu. Cred că și el mă minte. Eu îl mint pe el, el pe mine. Îl mint, dar îi spun o parte din adevăr când îi povestesc visele.

Ne povestim visele sperând că cel care ascultă va găsi ceva ce nouă ne scapă. Nu pot să-i spun direct unele lucruri, așa că îi spun ce am visat și sper ca el să înțeleagă din visul meu ceea ce de fapt voiam să-i spun.

Fac asta de aproape 50 de ani.

Cred că și el.

I-am povestit în scrisoarea asta visul în care alerg după tren și nu-l prind. Ușor de explicat.

Când îi povestesc lui Freud mai inventez… Câteodată chiar o iau razna…

Cred că nici măcar nu-și dă seama.

Nu prea am încredere în el.

Se aud clopote bătând. Lung și frumos.

Câtva timp după ce s-au oprit, Bătrânul ascultă atent, cu bucurie.

Clopotele. Sunt de la biserica mică. E sărbătoare, prea bat lung.

Oare noi de ce n-avem clopote? Să fac o cerere. Eu le trag.

Le-am tras odată…

Ștergând de praf își pierde echilibrul, aproape cade, răstoarnă o cutie. Fata vine repede lângă el. Îl susține.

Din cutie cad tot felul de dosare mucegăite și hârtii pe jumătate pulverizate. Bătrânul le înghesuie la loc. Rămâne cu una dintre hârtii în mână. Citește folosind ochelarii drept lupă.

Tablou asupra impunerii contribuției al Comunității pe trimestrul al III, 1946. Spierer, Blau, Gunzenberg-Gunzenbergnu mai știu cine era ăsta… Eu unde oi fi? Hery, Katy, Baruch, Goldenblum… nu sunt… de ce?… ba da… uite-mă… cu numele meu… în 46 aveam numele meu? L-am schimbat în 47…9.000 de lei. Minimum. Normal.

(Râde.) *Da' 9.000 de lei erau bani atunci. Un ou era un leu. Cel*

mai mult… (Citind.) *Văduva Schulsinger… A dat că avea de unde. 172.000. Nu, parcă un ou era 100. Nu mai știu. Oricum, de când cumpărai peștele și până îl frigeai, prețul se tripla Uite nu sunt singurul la minimum… și doctorul Tâmpescu a dat tot 9.000. Chiar așa îl chema, el nu și-a schimbat numele. Era psihiatru. Bun nume. De reclamă.*

Nu, chiar nu-mi place să vorbesc de unul singur.

Unde sunteți?

EEE! UUUU?

Nu le-a fost dor de mine?

Plec.

(Dezorientat.) *Trebuia să spun ceva, trebuia să fac ceva?…*

M-am săturat de atâtea mofturi.

Suntem oameni în toată firea, ce naiba!

Puteau să mă anunțe cumva să nu fac drumul ăsta de pomană.

Își ia sacoșele, furios, pleacă. Se oprește.

Știu un banc nou…

Așteaptă.

Bine! Voi ați vrut-o!

Credeți că n-am altceva mai bun de făcut?

O să vă pară rău…

Pleacă din nou. Se oprește brusc. Se întoarce.

Plecăm în papuci… Și ce dacă… Sunt foarte eleganți. Sunt americani.

Începe să râdă.

Credeam că nu mai veniți.

Și voiam să vă spun ceva foarte important.

Lasă gluma… De data asta trebuie să vorbim!

Își deschide larg brațele.

Plecam, pe cuvânt!

(Râde.) *N-ai mai rezistat… Nici tu…*

Lasă sacoșele jos.

Ce să fac aici… nu vezi mai mult am făcut praf…

Bătrânul se îmbrățișează cu Tuți. E vesel și emoționat. Se mai îmbrățișează odată. Îi ține mâinile în mâinile lui și le strânge cu putere.

Tuți, nu trebuie să țipi așa. Te aud perfect.

Ce-ai zis?

Dă să-l îmbrățișeze și pe Riți.

Riți, nu te mai prosti…

Nu mă mai bate la cap.
Vino încoace…
Lasă mâinile jos, dezamăgit.
Bine, cum vrei.
Tu dacă erai în locul meu veneai după o lună.
S-a întâmplat ceva?
De ce m-ați lăsat să aștept atâta?
Duce preocupat mâna la față.
Se vede?
Cred că vreo două, trei kile?
Acum mi-e bine.
Se îmbrățișează cu David. Îl ia în brațe, îl învârte. Amețește. Râde.
Gata, David, gata, dă-te jos. Nu mai pot. Ești cam greu.
Te-ai îngrășat?
Bătrânul se însuflețește, se agită. Se întoarce după fiecare interlocutor.
Așa cred și eu. În bine, nu, am întinerit puțin?
Numai voi rămâneți neschimbați.
Nu mai am mult și vin și eu de partea cealaltă.
(Puțin îngrijorat.) *De unde știi?*
(Nerăbdător.) *Spune-mi și mie cât? Spune-mi cum?*
Cât!
Atâta doar, cât!
Un an… Spune-mi tu Tuți…
…o lună… o zi… o oră…
…o secundă…
…dacă e „da”, dă din cap… un an…
Mai mult?
Ridică sprânceana dacă e mai mult… mai mult de un an?
…ce mama măsii că nu vă cer să-mi spuneți răspunsurile la întrebările de la judecata de apoi…
(Atent.) *Ai ridicat sprânceana?*
(Dezamăgit.) *Să n-o ridici, că e prea mult efort…*
Ce fel de prieteni sunteți…
Nici nu vreau să știu!
Așa, mai bine, suspansul ăsta ce mai dă farmec vieții.
Da’ știi, sau doar te dai mare?

(Liniştit.) *Riţi, singura mea spaimă e când văd cum îţi tremură mâinile.*

Brusc se uită în sus. Îngrijorat, lui David.

David, dă-te jos imediat!

Nu mi-e de tine, mi-e de candelabru!

(În şoaptă către Tuţi care stă pe scaun) *Câţi ani are?*

(Către David.) *La 12 ani eu eram mai matur ca tine! Dar nu aşa de curajos…* (Foarte emoţionat, trist.)*: Şi nici aşa de sensibil…*

Aproape că îi dau lacrimile. Îl mângâie pe David cu multă duioşie. Schimbă tonul, încercând să fie vesel.

Poţi să stai unde vrei… ai grijă să nu cazi…

Maturitatea de la 40 de ani este cu totul altceva… Cred că vrea să însemne că eşti gata să cântăreşti bine trecutul şi să nu-ţi repeţi greşelile… Nu… eu nu vreau să-mi cântăresc trecutul… Nu încă… Mai am până la 40 de ani…

Se aşază pe scaun, lângă Tuţi. Pune mâna peste umărul lui.

40 de grade. Am fost. La camera de gardă. Nu, eram absolut conştient. Ţi-am zis că sunt norocos. Pe patul de lângă mine era o fată de vreo 20 de ani, tare frumoasă, dormea. M-am uitat mult la ea. Mirosea aşa de frumos, începusem să mă simt mai bine.

Mi-am amintit de bătrânii bogaţi din romanul lui Kawabata, care plăteau sume enorme ca să stea toată noaptea uitându-se la cele mai frumoase fete din Kyōto. Nu le trezeau, nici nu le atingeau, esenţa plăcerii era să le vadă dormind.

I-am înţeles.

(Lui Tuţi.) *Ce gură slobodă ai…*

Da, erau goale.

Şi narcotizate.

Voiam să o trezesc. Voiam să o ating da' mi-era frică

…nu! Mi-era frică să n-o sperii.

Înţelegi? Pe urmă n-am mai vrut să o trezesc.

Asistenta a zis că o să se trezească din anestezie în două ore.

Asta m-a liniştit. O mare linişte.

Pe urmă nu mai ştiu.

Mai aveam puţin, puţin de tot până la graniţă.

Alb.

Aveam creierul alb, sub pleoape era alb. Efectul de ecranare. Visele sunt proiectate pe un ecran alb. Nu ca la cinema, nu.

...e legat de sânul mamei, care e alb și pe care îl vezi din prima zi de viață. Și atunci toate visele tale au fundalul ăsta, alb.

(Râde. Lui David) *Bineînțeles că la negri e negru.*

Facem pariu? Pe ce?

Întreabă tu, eu de unde să scot acum un negru.

Ție ți-e mai ușor. Întreabă-l pe Siggy.

Apropo, vine azi?

Nu prea am chef de el.

...nu știu, pur și simplu nu cred că e chiar așa de bun precum se zice. Mă tot bate la cap cu tot felul de întrebări și eu i-am spus că singurul lucru care mă deranjează e că din când în când îmi curge sânge din nas și nu știu de ce. Ciudat e că mi se se întâmplă mai ales când vin aici. Și el mă tot bate la cap cu lagărul... Și se fâstâcește... se bâlbâie... data trecută a plecat brusc, fără să spună nimic...

Cred că mai mult gura e de el... A știut să-și facă reclamă... le-a împuiat la toți capul cu sex...

Abia așteptau să poată vorbi numai despre asta cu aerul că sunt nevoiți să o facă...

...nu, cu mine n-a discutat despre asta, din păcate...

Nu fac mofturi, mă simt onorat că mă consultă așa o somitate!

Da' parcă mai tare aș vrea să mă consulte Jung...

Am mai mare încredere. Și numele îmi place mai mult, e și mai tânăr...

E evreu?

Și ce dacă!

Tasu' credea că limba îngerilor e ebraica. Așa că precis avea vreo bunică... Căutați-l că e pe acolo...

Vorbește mai tare.

Am citit ceva despre memoria colectivă.

E adevărat. Nepoata mea când avea doi, trei ani visa că o alergă niște oameni și că o bagă într-un tren unde nu poate să respire.

Ce să vadă la televizor... la trei ani...

Nu.

Nu, nu e vorba de imaginație ci de memorie.

Despre ce vorbeam?

A, da! Culorile au apărut brusc. Am senzația că văd mai colorat acum. Ca după ploaie.

Și m-am trezit cu o poezie în minte.

Deschid ochii, văd tavanul, realizez că sunt la spital şi ce am în minte?

O poezie.

...cred că de la febră.

Bine, da' să nu vă prind că râdeţi.

Cine râde un şut în cur.

Fata bate din palme.

Bătrânul începe să recite. Timid, rosteşte foarte încet cuvintele.

Mi-au plăcut

Femeile când spală geamurile.

Se opreşte. Se uită bănuitor. Reia parcă cu mai mult curaj.

Când spală geamurile...

Genunchii albi prin

Sticla curată la...

Ai râs! Vino încoace...

Se pregăteşte să tragă un şut.

Laşule... Vino aici!

Riţi a râs...

Am auzit foarte clar!

Trage şutul cu chef şi putere.

Nu înţelegi nimic!

Nu, la prezent...

Îmi plac femeile... când spală geamurile...

N-am mai văzut de mult o femeie spălând geamurile.

(Hotărât.) *Nu mai spun!*

(Cu îndoială, trist.) *Nu m-aţi plătit să fiu clovnul vostru.*

Mă Riţi, eu nu râdeam nici când îmi recitai idioţenile alea cu partidu' şi muncitorii... nu râdeam pentru că aveam impresia că tu chiar crezi ce spui.

...mă stăpâneam foarte greu! Da' te respectam...

(Lui David, care e sus, pe candelabru, justificându-se.) *Era puţin după ce-şi donase aurul pe care l-a primit când l-au eliberat din lagăr de la suedezi, Partidului Comunist Român... un kilogram de aur...*

...cum să nu respecţi pe cineva atât de... de... prost!

Ai grijă să nu cazi!

Nici nu mi se mai par caraghioase ci de-a dreptul idioate...

„Mor fără de tine

Partid, îmi curgi prin vine!"

Bine că acum râzi… acum ai voie!

Mai bine mai târziu decât niciodată.

Cred că dacă ar fi ştiut suedezii ce ai făcut cu banii de despăgubire veneau şi îţi confiscau şi nădragii de pe tine.

…nu, de la elveţieni n-am primit niciun răspuns încă…

…de la nemţi, o dată la trei luni.

Îi pun la bancă. Ce să fac cu ei…

Au venit cam târziu.

Doi factori mă fac să nu mă mai pot bucura de ei: o viaţă întreagă am strâns cureaua şi m-am obişnuit aşa de tare că acum nu mai am dorinţe pe care să nu le pot îndeplini… doi… bătrâneţea… dulciuri n-am voie, haine am pentru încă o sută de ani…

Ce au? (Se uită la papuci.) *Sunt foarte buni!*

Tuţi, nu sunt de la tine?

Cum să fie pătaţi? Unde?

Îşi face din ochelari lupă şi se uită la pata de pe pantaloni. O pată mare.

Nici nu se vede…

În Israel da, asta da. O să merg.

…nu ştiu când dar trebuie.

…mama. Tata e îngropat aici. La trei metri de taică-tu. Aşa s-a nimerit, dar cred că s-au bucurat amândoi.

…poate dacă eram cu 10 – 15 ani mai tânăr îmi cumpăram o motocicletă.

…au fost foarte deştepţi că au aşteptat până acum.

Cum ar fi fost dacă ne plăteau despăgubiri la toţi!

(Lui Riţi.) *La tine n-am venit pentru că mie îmi place să mă uit la avioane nu să zbor cu ele.*

Şi aici e culoar de avioane. Spre Asia. Izu le-a cerut să zboare pe aici. făcut ruta după cum le-a cerut el. Poţi să vezi, când e senin şi 15 avioane pe zi. Dacă vezi…

…23 de ore de zbor e mult prea mult… Nu meritai asta…

…voiam să-ţi spun ceva mai de mult dar am tot uitat.

E uimitor cât de mult seamănă femeile din Europa de Est cu cele din America. Păr oxigenat, nylon, culori stridente…

De ce să mai vin până acolo?

(Lui Tuţi.) *În spital?… nu sunt sigur dar cred că am visat câmpuri cu vaci. Am mai vorbit noi despre asta, cel mai important e ce visezi când*

ești bolnav. Poți să iei cele mai bune medicamente… dacă visezi urât, degeaba.

Eu de tifos așa am scăpat. Cu vise.

Maia a visat urât tot timpul. De aia a murit. Doar am avut același tratament.

…știu ce visam. Visam cum furam cu Izu și cu tine… și cu tine… cărbuni din trenurile de marfă. Era frumos, că nu erau paznici și noi știam asta. Așa că ne distram teribil, nici nu trebuia să ne grăbim… nu ne era frică… Și acum, în momente grele, închid ochii, mă gândesc la asta și mă simt bine.

Nu știu de ce întârzie scrisoarea de la Izu… Sper că e totul bine… El niciodată nu întârzie… O singură dată a întârziat cu scrisul, atunci când a plecat în Israel și nu-i lăsa să ancoreze în port…

Cred că dacă se întâmpla ceva mă suna secretara lui… sau scria în ziare… pe prima pagină.

(Lui David.) *Mulțumesc de întrebare, acum mă simt bine. Mă mai ceartă inima din când în când dar nu o bag în seamă.*

Ce ți-a venit?

Spune David. Pentru tine, oricând.

Poftim?

Ascultă nostalgic, zâmbește plin de duioșie.

Cred că e normal pentru vârsta ta…

(Indignat.) *Riți, cum ai putut să-i spui așa ceva! E încă un copil!*

Prostii…

Eu la 12 ani voiam să se compună tangouri despre mine…

De când am auzit prima data un tangou am simțit că mă leagă ceva de nedezlegat de dansul acesta.

Tango. Nici nu știam bine ce e, îmi plăcea cum sună.

Tango. Tango.

Tu nu m-ai văzut ce bine dansez… La 12 ani nu aveam timp să dansăm…

Ai pierdut…

Nu știi?

(însufleţindu-se.) *Vrei să te învăț?*

De ce nu? Nu e greu… Tu ești făcut pentru dansul ăsta!

Mă uit la tine și pot să spun că și tangoul e făcut pentru tine!

Uită-te…

Tuți, vino-ncoace!

Fac câteva mişcări de tango.

(Agasat.) *Lasă că îi arăt eu…*

Singur. Nu pot să dansez cu tine.

Pentru că abia te mişti… Mai bine îmi imaginez…

Am la cine să mă gândesc…

Voi doi cântaţi.

Nu, mai bine „Liliacul alb”.

Îşi duce mâinile la urechi.

Nu, nu, nu.

Parcă sunteţi două găini.

Lasă, lasă, cânt singur.

Începe să fredoneze un tangou.

Liliacul alb

A uitat să înflorească

Nu fi tristă

Va-nflori în dragostea mea.

Face mişcările lent, demonstrativ.

Este un foarte bun dansator. Se mişcă puţin greoi din cauza vârstei, dar este plin de farmec şi uimitor de agil pentru vârsta lui. Îi face mare bucurie să danseze.

Prima mişcare e şi cea mai importantă. Felul în care îi iei mâna, şi, şi mai important felul în care o cuprinzi cu cealaltă mână.

Ăsta e marele secret.

Dacă asta îţi iese, poţi să o calci şi pe picioare, n-o să simtă.

Picior, înainte, înapoi, răsucire, privire, nu zâmbi, picior, rotire…

Ca un taur înainte să se repeadă în pradă.

În faţă, în spate. Uşor. Pe spate. Ca o trestie în bătaia vântului.

Nu râde. Contrastul şi alternanţa.

Asta-i şpilu’.

Dreptul… faţă, înapoi.

Învăluire. Înconjurare. Cucerire. Abandonare.

Ochii în ochii ei. Îi spui tot ce ai de spus fără niciun cuvânt.

…de mult. Ţin minte… ţin foarte bine minte cu cine…

Fata i se alătură. Dansează cu multă plăcere. E emoţionată. Bătrânul cântă şi dansează din ce în ce mai implicat. Uită să mai dea indicaţii. Mişcările lui devin uşoare şi parcă ar fi din nou tânăr, dansul devine din ce în ce mai senzual. Când dansul se termină, Bătrânul îi sărută mâna Fetei, bineînţeles, fără să o vadă.

E cel mai frumos dans din lume.
N-am obosit.
Vrei să încerci?
Așa, bine, stânga, dreapta. Stai drept…
Când înflorește din nou liliacul alb
Îți cânt cel mai frumos cântec de dragoste
Îngenunchez în fața ta
Și împreună savurăm parfumul liliacului alb…

Fata dansează acum cu David. Dansează altfel. David e un copil. Fata râde și se mai și prostește.

Foarte bine. Ți-am spus… simți…
În spate, ușor…

Bătrânul se așază. Se uită la David cum dansează.

Sunt mândru de tine!
Liliacul alb…
Chiar că ai priceput…
(Trist.) *De ce ai făcut asta David?*
(Lui Tuți.) *Îl las, îl las…*

În timp ce David dansează fericit cu Fata.

Poate că acum era cu mine… aici, nu acolo…
Cine știe cum e mai bine…
Noi cum am scăpat?
…am scăpat din secolul ăsta…
„Secol al meu sălbaticule, cine va îndrăzni să te privească în ochi?”
Uite cine, eu.
Nu sunt sigur însă dacă secolul n-o să lase ochii în jos.

Uitându-se la David care dansează cu Fata.

Ani de zile nu l-am înțeles…
…mi se părea o prostie să te sinucizi doar pentru atât.
Tuți, cine mai știe azi pe ce parte eram obligați noi și ucraineni să mergem…
…nici eu nu mai țin minte… stânga, nu?
…poate dacă ne puneau să mergem pe dreapta nu deveneam toți comuniști…
…poate că dacă atunci îl înțelegeam pe David nu mai treceam prin toate prin câte am trecut…
…nu-ți mai amintești că erau unii care ziceau că e nebun…

(Lui David.) *Acum întoarce-te ușor…*

…n-a schimbat nimic pentru că noi n-am înțeles… nouă ni se părea normal să mergem numai pe trotuarul stâng, să nu avem dreptul să ne duelăm decât între noi…

…și eu m-am duelat cu un neamț dar pe ascuns… cu Wagner…

…bineînțeles că l-am lăsat să mă bată, doar nu eram nebun…

Am zis că iubita lui are fofoloanca grasă…

Bineînțeles că n-o avea.

…Izu mi-a fost martor… eram mult mai bun decât el…

Crezi ce vrei…

…puteam să-l bat și cu ochii închiși.

Tuți, pe tine te băteam și fără floretă.

Pe ce?

Bine.

Își ridică mânecile de la cămașă. Face skandenberg cu Tuți.

Vă dă vitamine?

Stai puțin… încă puțin…

Este cu greu învins. Supărat.

Nu înțeleg… Te-ai antrenat?

A… normal… acum ești mai tânăr decât mine…

Cât ai, 70?

Nu se pune…

La vârsta noastră și o zi contează.

Tot e bine că nu mai îmbătrânești.

Se șterge de transpirație.

Își trece mâna prin păr. E proaspăt tuns.

Îi rămân firicele de păr scurt pe palme.

Ieri.

(Lui Riți) *Da, am avut timp.*

Poftim!?

Cum adică nu-mi stă bine tuns scurt?

Speriat.

Da' când m-a văzut ea?

Merge de la unul la altul. Agitat.

Adică ea poate să fie aici și eu să n-o văd?

Măcar atât poți să-mi spui.

Spune-mi tu David…

Nu vă înțeleg… Nici măcar atât…

Nedumerit.
Acum e aici?
Aici, cu noi?
Nu face pe prostul!
Extrem de surescitat.
Vreau să știu, am acest drept.
Măcar atât!
Credeam că nu vrea să mă mai vadă niciodată.
Aude ce vorbim?
(Ţipă.) *Aude ce vorbim?*
Îți dai seama că ar fi altfel!
(Uşurat.) *Bine, să mă anunțați dacă vine!*
Nu știu, faceți-mi un semn.
Mai e și altcineva aici în afară de voi?
Unde te uiți?
David, te rog, spune-mi!
Fata duce degetul la buze.
Acum, în clipa asta?
Fata dispare.
Cum, trec pe aici?
Asta e ceva nou. Nu știam.
Și de ce nu-i văd?
De ce nu vor?
Cine sunt?
Acum, cine trece acum?
Nu, dacă nu vrea să vină…
Să-i spui că i-au demolat casa.
Sau mai bine nu-i spune.
Mă aude?
Trec numai cunoscuți? Așa?
…Estera… chiar că aș vrea să o văd…
…te rog, dacă trece Einstein oprește-l.
E foarte important. Fii atent să nu treacă fără să-l vezi.
Iisus e?
(Satisfăcut.) *Am zis eu că nu e evreu!*
Știi de unde? Pentru că nu a lăsat nimic scris.
A scris odată, dar a șters și nimeni nu știe ce a scris.
A, bine…

Atunci de ce nu e aici, cu voi?

Bineînțeles, statut privilegiat… înțeleg, ca să fim toți geloși că nu suntem copii preferați…

…mama îmi spunea: „să faci și tu carieră măcar ca Iisus…”…bunica spunea „ca Moise”…

De ce e copilul preferat?

(Râde.) *Cum să-i povestesc lui Izu despre asta?*

„Dragă Izu, știi de ce e Iisus copilul preferat?”

Ce-o să-și închipuie?

I-am scris că atunci când o să mor, să vină să-mi ia locul, aici.

…să aibă el grijă de toate astea că eu m-am c-am săturat.

Șeful comunității… Și singurul ei membru.

Pe voi nu pot să vă pun la socoteală.

…pentru că nu plătiți cotizația.

Se întoarce brusc.

Acum! A trecut acum cineva pe lângă mine?

Parcă am simțit ceva, ca o adiere.

Riți, nu schimba vorba… trebuia să merg să mă tund!

Tu nu înțelegi că mi-a fost rău?

Nu începe iar!

Pisălog mai ești!

Ți-am adus, nu ți-ai dat seama?

Se ridică și se învârte.

Miros foarte frumos, nu mai râde ca proasta – n târg!

Cum o să fie ăsta Channel?

Am făcut baie în parfum pentru tine și tu nu îl recunoști?

Mai ai miros? (Se lasă mirosit.)

Cald, cald… rece… rece… călduț… firbinte… Bravo!

Nu ți-am adus o sticlă pentru că, iartă-mă, costă o avere și bani nu mi-ai trimis.

Și ce să-i scriu?

„Trimite-mi niște bani. Stop. Răposatu’ taică-tu are nevoie de o sticlă de „L’air du printemps”. Stop. Urgent”.

Precis îmi trimitea! mai ales dacă îi spuneam pentru ce!

Am trecut pe la parfumerie și am rugat-o pe domnișoara de acolo să mă parfumeze. Cred că a crezut că sunt un poponar bătrân și i-a fost milă. A turnat juma de sticlă.

O să put o lună și tu tot nu ești mulțumit.

Dacă îți spun că ăsta e! Ce nu-ți convine la pielea mea?

Ştii câte femei au spus despre pielea mea că este mai frumoasă decât a lor?

Opt.

David, părerea ta în această privință nu contează.

(Lui Riţi.)*: Normal că nu miroase ca a Olgăi.*

Olga?

Olga era unguroaica aia mustăcioasă? Cu o aluniță pe gleznă…

Nu, nu Ingo, pe Ingo mi-o amintesc perfect.

Nu David, tu o ştii pe Ingo cea de 12 ani şi eu vorbesc acum de Ingo cea de 18. Ca de la cer la pământ. Aşa se schimbă femeile, nici nu le mai recunoşti! Din fericire!

Sau… nu ştiu… Pe Ingo a vizitat-o Izu la azil, în Berna, acum câțiva ani. Nu l-a recunoscut. O interesa cât de mare o au infirmierii. Umbla cu o riglă la ea tot timpul şi îi bătea la cap să o lase să le-o măsoare şi miorlăia ca o mâță.

Nu mai râde David… nu-i de râs…

Izu s-a speriat.

Eu mă bucur că n-am mai văzut-o de 50 şi… ceva de ani.

Olga… Olga… Olga avea buzele subțiri de nu erai sigur că are?

Le căutai mult şi bine sub mustață!

Am fost cu ea odată.

Pe cuvânt! Acum pot să recunosc.

Adică ea a fost mai mult… eram cam beat… Avea carnea tare… nu-mi plăcea că vorbea tot timpul, nu se oprea nici când mă chinuiam să o sărut. Şi nici când o sărutam.

Ascultă Tuți, eu niciodată n-o să pot să povestesc aşa de bine ca tine.

…aia era Olga, nu…?

(Lui Riţi.) *Îşi turna parfum în mustață… Avea o mustață deasă ca o mătură, dar ca o mătură parfumată. Sunt tare curios de unde avea ea „L'air du printemps"…Cred că nici nu exista pe atunci…*

Ce mai râdea…

Ce ştiu în ungureşte mi-a fost suficient.

„Minden, azelgen egy szar, es a-mi nem az hugy". E un proverb.

Îl ştiu de la un ucrainean. Poate de aia n-ai înțeles.

„În viață totul e caca în afară de pipi". Azeletben.

Ebraică ştiu atât cât am nevoie… rugăciunile…

...românește nu știu mai bine decât tine da' nemțește da.
Nu vorbim nemțește pentru că nu vrea David.
Și eu cred că e o prostie.
Celan a fost mult mai inteligent.
A dinamitat nemțeasca.
Lui David. Îl mângâie pe cap.
Asta ar trebui să faci și tu, nu să refuzi să mai vorbești germană.
Nu știu cum se dinamitează. Putem să încercăm.
Vrei?
Riți, hai, începe tu...
Bine... acum tu Tuți...
Se întoarce către scaunul unde stă Tuți. Dezaprobator și ironic.
Voi tot nu vorbiți între voi?
(Lui Tuți.) *Te-a întrebat ceva...*
Răspunde-i!
Cum nu poți?
(Din ce în ce mai supărat. Gesticulează mult.)
Nu.
Nici gând.
Iartă-mă, te-am lovit?
Nu, nu vreau să ne certăm.
Eu nu înțeleg, dacă eu am putut să-l iert, și recunoaște pe mine m-a bătut mult mai mult, tu cum nu poți?
Eu nu am spus nimic de uitare, eu am vorbit despre iertare. Iertare... uitare, sunt două cuvinte diferite, mai ții minte?
„Să nu urăști pe fratele tău în inima ta..."
Nu, n-am uitat cum ne trăgea picioare în gură, nu, n-am uitat cum îl rugam să se oprească... nu, n-am uitat cum făceam și temele lui, nu n-am uitat cum împărțeam totul...
Dacă eu pot, poți și tu!
Răspunde-i!
„Cerul deasupra capului tău va fi de aramă și pământul de sub tine va fi de fier".
Și eu eram și mai bun prieten cu el decât tine!
...și uite că acum mă dau și cu parfum pentru el!
Asta nu înseamnă că am uitat și că nu mă doare și acum când mă gândesc la asta.
Dar l-am iertat... nu l-am înțeles.

...nici pe mine nu m-am înțeles de multe ori...
Încă îmi place cum zâmbește.
Încă îmi place cum îmi face cu ochiul când tu exagerezi.
Încă îmi place să merg cu trenul.
Lui Riți. Cu milă parcă.
Nu te supăra...
...spuneam de parfum... Am crezut că o să te bucuri.
Nu e vina mea că nu miroase la fel...
Hai, nu mai fi așa de trist...
Tuți, taci, te rog.
...hai că n-o să mai vorbim de ce a fost...
...ce a fost a fost... scormonirea n-are niciun rost...
Atenție! Toată lumea!
Regulă!
Nu mai vorbim despre pușcărie și lagăr!
Nici de comunism!
David, potolește-te! Ce sari așa?
(Agiatat.) *Unde? Du-te repede și roagă-l să vină puțin.*
Ești sigur că e el?
Domnule Einstein! Unde e? (învârtindu-se.) *Roagă-l să apară!*
Herr Eistein! Bitte kann Ich Sie was fragen?
(Stupefiat.) Sprechen Sie rumänisch?
De unde până unde?
Incredibil... Chiar toate?... și găgăuză?... nu vă mai rămâne decât să vă apucați de dialecte...
Vorbiți excelent... aveți un pic de accent moldovenesc...
Cine v-a învățat? Nu-mi vine să cred... De la dânsul am învățat eu engleză. Asta în lagăr. În pușcărie l-am învățat eu rusește. Da... foarte bun profesor...
Pușcăria comunistă... ba da, am fost comuniști numai că am fost mai comuniști decât ne-a cerut-o partidul...
Mă bucur că v-am întâlnit!
Nu... nu vreau să-mi explicați teoria relativității... după câte am trăit n-am nevoie de nicio demonstrație despre relativitate... nu, e ceva foarte important...
Ne scuzați.
Îl trage deoparte. Vorbește precipitat. Fata e lângă el.
Odată, în tinerețea mea, constrâns de împrejurări... eu eram

foarte sărac și ea foarte bogată… așa, ca-n filme… în fine… am fost invitat la masă, n-aveam cu ce să mă îmbrac… am împrumutat un palton cu guler de iepure de la Izu… cădeau fire din blană… năpârlea… și n-am găsit niciunde și nicicum bani de flori. Așa că m-am dus fără.

E, nu m-au dat afară dar de atunci n-au mai lăsat-o să vorbească cu mine.

…Țin minte… gulaș cu găluște de ficat… foarte bun…

Părinții hotărăsc să o trimită la studii la Oxford. Vreau să mă duc la ea, să-mi iau rămas bun, n-am curaj. Trece un an, doi, trei. Din '32 până în '36. Știam că am pierdut-o. Ne întâlnim din întâmplare într-un restaurat. O invit la dans. Dansăm tango. Sângele îmi tremură. O simt în brațele mele… mă pierd… Ea a văzut asta, ne-am oprit din dans și am plecat. Dar cum am plecat?… cum am ieșit pe stradă ea n-a mers, a fugit. La mine se punea problema, o las să fugă, o întreb dacă fuge de ea sau de mine… Și n-am făcut niciuna nici alta, am fugit cu ea. Dar alegro. Alegro. Ajungem la poartă la casa ei, și în gândul meu… aici e ideea centrală, întrebarea la care vreau să-mi dai un răspuns. Primul gând a fost să-i spun „Adieu mon amour eternel pour toujor" și al doilea gând a fost să spun „Noapte bună" și să plec. Ea s-a oprit la poartă. Aștepta să-i zic ceva. Și eu i-am zis „Noapte bună" și am plecat.

Asta a fost.

Vreau să-mi spui dacă am ales bine.

…nu mi-a zis nimic… a luat-o la fugă în liniște… poate s-a speriat de fața mea… n-am mai văzut-o de atunci.

…știam că am pierdut-o.

E, ce zici?

Gândește-te… nu vreau să te grăbesc…

Fata zâmbește și ridică din umeri.

Bătrânul așteaptă încordat. Apoi ușurat.

Mulțumesc. Mulțumesc.

Îi strânge mâinile lui Einstein.

Nici nu știi ce important era pentru mine. Iartă-mă că ți-am răpit din timp.

…da, moldovenește, ardelenește și oltenește… nu, nu sunt diferențe mari… cred că pot dar trebuie să mă pregătesc… lasă-mă o lună și pe urmă te învăț…

Râde.

…sulă aici are sensul de organ sexual masculin. De unde o știi?

Toate bune, să ne vedem cu bine…
Se întoarce la prietenii lui bine dispus.
Mi-a explicat teoria relativității… lasă asta, nu te mai băga…
Mi-a zis una bună: „De-ar fi omul ca sula, ar muri și s-ar scula”.
Te pricepi tu la…
Brusc se oprește și se duce la primul cufăr.
Scotocește grăbit. Devine din ce în ce mai agitat.
Aruncă dosare și hârtii afară din cufăr.
Le-au furat! Știam eu!
Trebuia să le iau acasă!
Mă duc să anunț poliția.
O să ofer recompensă…
Cum ce importanță mai are? Are.
Poate le duceam la o altă sinagogă…
…or mai fi sinagogi care mai trăiesc.
Respiră greu, ticul se repetă cu frecvență mare.
Singurul lucru de valoare și n-am fost în stare să am grijă.
Nu, nu, aici le-am pus!
Sunt sigur!
Caută din nou. Din ce în ce mai disperat. Aproape că plânge.
Nu înțelegi că aici le-am pus!
Doar n-am înnebunit!
Încă mai știu ce fac…
Bine… Deși n-are niciun sens…
Deschide încet al doilea cufăr.
Vezi că nu sunt… Ți-am spus că le-au furat.
Sub care… N-are niciun rost…
Găsește sfeșnicele. Le șterge de praf. Umblă cu mare grijă cu ele.
Sunt tare frumoase! Nu cred că sunt de argint…
Le bagă în primul cufăr. Le ascunde sub niște dosare.
Aici e mai sigur.
Lacătul ăla poate orice copil să-l deschidă.
Ce spaimă am tras…
Respiră greu. Se deschide la guler. Se uită speriat la cei trei prieteni care stau în jurul lui. Respiră rar și greu.
…nu mi-e bine…
…vreau să știu dacă o să mă doară…
Riți, tu știi cel mai bine că nu pot să suport durerea…

Se întinde pe jos. Închide ochii.

Vă rog, spune-ți-mi dacă o să mă doară. Ţineţi-mă de mână…

Deodată începe să râdă.

David, termină, mă gâdilă…

Dar dacă nu minţeam…

Mă enervează că nu – mi spuneţi nimic.

…aţi putea măcar să inventaţi.

Se ridică, închide cufărul cu grijă. Face ordine.

Din nou dă de hârtia cu contribuţia. O pune repede la loc.

Aplecat, strânge hârtiile.

Cine era Gunzenberg?

Da… ai dreptate… nu mai ţineam minte…

Da, şi mie tot taică-su mi-a făcut injecţie.

Puţin înainte să coborâm. Pe urmă m-am calmat.

Parcă înnebunisem de tot.

Nu mai vorbi, tu erai singur, eu eram cu patru femei după mine, cu toate bagajele alea.

Cred că dacă nu-mi făcea injecţia îi omoram pe toţi. Începeam cu mine.

Nu, la noi nu s-a sinucis decât farmacistul şi nevastă-sa.

Înainte să plecăm.

Nu ştiu. Presimţeau. Sau ştiau.

Ceva, un calmant. M-am liniştit, nu-mi mai păsa de nimic.

Gunzenberg… cum de am uitat?

În timp ce-mi făcea injecţia mi-a spus: „Was hier… ceea ce suntem aicea, Domnul va întregi acolo”.

David, iartă-mă, asta trebuie să o spun în nemţeşte!

„Was hier wir sind, kann dort ein Gott ergänzen!”

Nu mi-am dat seama ce a spus decât mult mai târziu.

Hölderin, da. Bravo!

Ţi-a spus şi ţie?

Când am ieşit din lagăr mi-am amintit de ce mi-a spus.

Şi când am intrat în puşcărie.

Şi când am ieşit.

Şi când o să mă pregătesc să vin la voi o să mă gândesc la asta.

…fiul lui, tot medic, a ţipat la mine că e o jignire să-l fac intelectual.

La o şedinţă de partid. Ce mă mai durea curu’ cât frecam scaunele

alea prin ședințe…

Nu, el o conducea. Ăsta da conflict între generații.

Vrea să se ridice. Nu reușește.

Mă ajuți te rog.

Nu tu!

David.

Tu nu te poți ține pe tine.

Parcă nu erai așa de rablagit. Scârțâi!

Se ține de nas.

Se ridică, sprijinit de David.

Caută în plase. Scoate un carneţel jerpelit. Din carneţel o foaie de hârtie cu un desen floral pe ea.

Să nu uit.

Modelul ăsta îți place?

O să o rog pe doamna Müller să le planteze ca-n desen.

Tot trandafiri?

Doamna Müll…

…dadadada, care stătea lângă brutărie.

De ce?

Termină cu prostiile…

N-a fost nazistă…

Era un copil… taică-su da, a fost.

…nu le plantează taică-su!

E foarte pricepută. Și vede mai bine ca mine.

Îți promit Riți.

E o tâmpenie…

Bine, îți promit că o să stau lângă ea când le pune…

…asta nu zic. E prea de tot!

Bine… Cu mâna pe inimă…

Își pune mâna mai jos de inimă.

…ca nu cumva să-ți planteze o svastică din crini pe mormânt.

Doamne, Dumnezeule!

(Se concentrează.) *…crizanteme și trandafiri.*

Se uită în carneţel.

Da, da crizanteme la familia Cohen.

La mama ta trandafiri, la tatăl tău lăcrămioare.

(Lui Tuți.) *La tine crini… normal.*

Nu vreau să mă cert. Am spus normal nu pentru că am făcut

aluzie la „mica” ta excentricitate, ci pentru că crinii ți-au plăcut întotdeauna.

Nu le încurc.

Nu uit.

...o s-o invit la cină. În oraș. O fi scump... n-am mai fost la restaurant... (Râde.) *Mai bine aștept să mă invite ea...*

...nu, fac economie, o să plătesc cu banii de la nemți...

Caută în plase.

David, pentru tine în mod special.

Ghici?

Ți-am adus... ce ți-ai dorit.

Ce am eu aici?

Hocus... pocus...

Scoate un pachet de cărți de Taroc vechi și jerpelit.

Le-am găsit!

David îl îmbrățișează. Sar amândoi în sus de bucurie.

Te cam plictisești, nu?

Nu mai vorbiți toți deodată.

Da... miros a joc.

Știam eu că o să vă bucurați.

Nu, că dacă nu le găseam jucam cu astea.

Scoate niște cărți de joc din pânză, pe care sunt cusute stângaci semnele figurilor de joc.

Lipsește una.

Astea sunt alea din pușcărie, nu mai ții minte Tuți, tu le-ai făcut... paltonul era al meu... tu ai făcut și acul... astea miros a tristețe...

Le bagă repede la loc. Ia primul pachet de cărți.

Am zis că nu mai vorbim despre asta.

În palmă îi apare o carte de pânză.

Riți, cum de e la tine?

Nu... poți să o păstrezi...

Așezați-vă!

Le fac eu.

Începe să amestece cărțile.

Fata face semn cuiva să plece. îl împinge. Dispare.

Ultima oară am jucat acum 20 de ani!

Dacă nu emigrai și tu Riți...

Țara sfântă... brusc a început să-ți pese!

Nu când ți-a venit mintea la cap ci…

…taci din gură!

…ci când n-ai mai fost Tovarășul Colonel!!

Nu fi ipocrit! De ce pe urmă ai plecat în America?

Nu-mi vinde mie gogoși din astea, poate cu ei ți-a mers da' cu mine nu!

Am mai încercat odată cu Cocoș… juca binișor da' se enerva și țipa… i se umflau venele… tot timpul mi-era frică că plesnește.

Îl lăsam să câștige, se enerva și mai tare!

Pe urmă a murit și doamna Kupferberg… am încercat în trei… era o prostie… apoi a murit domnul Kupferberg…

…20 de ani!

Asta nu se poate uita!

Curge prin sânge.

Ia uite!

Amestecă cu dexteritate cărțile.

Și oricum nu mi-am pierdut exercițiul, joc în vis.

Cu voi, bineînțeles!

Tu mai știi să joci David? Tu erai cu Pokerul… ne luai toți banii…

De la cât?

Eu de la cinci ani.

Izu m-a învățat.

Acuma joacă numai bridge.

A jucat și cu Președintele lor.

…nu, mi-a spus că juca excelent pentru un președinte.

Și el visează că jucăm Taroc.

La el în sufragerie. Maică-sa face prăjituri… vin roșu.

Jucăm toată noaptea… ca mai demult…

Îmi descrie jocurile pe care le-a visat. Eu câștig tot timpul.

O să-i povestesc lui Siggy.

Nu știe să joace, normal, e din Viena…

Acolo se juca serios Taroc.

Cred că nu juca prea bine, altfel n-ar fi avut timp să scrie atât de mult.

Mai țineți minte, era o vreme în care jucam zilnic cel puțin patru ore…

Pe ce jucăm?

Nu putem să jucăm numai așa…

Trebuie să găsim ceva…
Pe bani… asta e bună…
Scriem punctele și dacă câștig îmi răspundeți la orice întrebare vreau.
(Rugător.) *Bine, nu cât mai am până vin de tot acolo, dar măcar dacă mai am!*
(Furios.) *Dacă am cărți bune și cu ochii închiși fac toți popii, trula și pagat!*
…asta numai dacă nu am ghinionul să fii tu partenerul meu.
Joci ca o cizmă.
Bine, ca două cizme!
Ai puțintică răbdare… n-o să mor amestecându-le…
Să sperăm că n-o să fim parteneri.
Întinde cărțile partenerului din fața lui ca să fie tăiate.
Le lasă jos încet.
Se uită pe rând la cei trei jucători.
Apoi la doi dintre ei, Tuți și Riți.
Cum ce e?
Avem o problemă.
Dacă nu vorbiți între voi nu putem să jucăm.
Și dacă picați pereche?
Trebuie să vă împăcați.
Altfel nu putem juca.
Se uită când la unul când la altul.
Altă cale nu e.
(Lui Tuți.) *Ce trebuie să facă?*
Riți, hai, cere-ți iertare și să jucăm.
(Lui Tuți.) *Eu am auzit.*
David tu ai auzit?
Cât de tare vrei?
Mai tare Riți. Mai tare.
Țipă cât de tare poți.
(Lui Tuți.) *E bine?*
(Lui Riți.) *Țipă. Mai tare.*
Mai tare. Spune că îți pare rău.
(Lui Tuți.) *Ce trebuie să mai facă?*
Cum îți dai seama dacă e sincer sau nu.
…eu l-am crezut. Crede și tu și hai să jucăm.

Îmi piere tot cheful…

(Lui Riţi.) *încearcă şi tu să fii mai sincer.*

Cum nu crezi?

Ai înnebunit?

Cum să-i aduci pe toţi care îţi dau dreptate?

Cine îţi dă ţie dreptate?

Cum poţi să spui asta… nu înţeleg cum de poţi spune aşa ceva acum…

…ţi-ai bătut cei mai buni prieteni… i-ai băgat în puşcărie…

Nu că-mi sare muştarul…

…nu mai ţii minte când m-ai bătut şi pe urmă mi-ai dat pieptenele să mă aranjez…

…bine, mai întâi mi-ai dat pieptenele…

…ce importanţă mai are…

…deci ţii minte foarte bine…

…un piaptăn portocaliu…

…ce meritam?… să mai stau închis încă cinci ani…

…nu se mai punea… aveam antrenament…

…niciodată n-am înţeles, eşti ori foarte prost ori…

Aşa e chiar uşor să devin antisemit!

(Lui Tuţi.) *Stai, nu-l lovi.*

Îl opreşte pe Tuţi.

Lasă-i să-i aducă… o să vină de n-o să încapă…

(Lui Riţi.)*: Chiar nu-ţi pare rău, nu te apasă nimic pe suflet?*

Nu simţi o tristeţe, o durere, o dorinţă să schimbi ce nu mai poate fi schimbat…

Uită-te la mine, în ochii mei… uită-te în ochii mei… şi repetă…

…Îţi aminteşti… eu îmi amintesc tot…

…nu lăsa ochii în jos…

…Îţi baţi joc de mine… cum poţi să spui aşa ceva…

(Lui Tuţi)*: Lasă-l… Tuţi…*

Nu da în el…

„Nu insulta un surd şi nu pune un obstacol în calea unui orb”.

…potoliţi-vă…

David, lasă-l în pace! Nu te băga!

…aţi înnebunit… Riţi…

David şi Tuţi îl iau la bătaie pe Riţi.

Bătrânul încearcă disperat să-i oprească.

Vă rog… Să nu ne certăm…

Să jucăm…

Se luptă când cu unul când cu altul. Loveşte cu mâinile şi picioarele în toate direcţiile şi este la rândul său lovit. Trage când de unul când de altul. Obosește, gâfâie, dar nu se lasă.

Domnilor, suntem în templu!

Asta-i bună… Au… Ţi-arăt eu ţie… Maimuţoiule…

Fata intervine şi încercă şi ea să-i despartă.

E o bătaie inegală. Trei contra doi. Bătrânul trage de unul, Fata de altul. Încasează şi dau. Când sunt aproape să-i despartă, îi scapă.

O iau de la început. Se lovesc de scaune, răstoarnă cutiile.

Bătrânul, neîncetând să se bată, către un nou venit:

…ce paştele măsii, ajută-mă…

…Domnule Freud… mă scuzaţi dar…

…nu cred că e momentul potrivit…

…poate pentru o terapie de grup…

(Celor care încă se bat.) *Nu vă e ruşine…*

Bitte helfen Sie mir…

Cu ajutorul Domnului Freud lucrurile se liniştesc încetul cu încetul. Bătrânul se scutură de praf, îşi aranjează ţinuta. La fel şi Fata.

Ja… Es ist nicht der Fall… jetzt ist ein ungünstiger Moment

Ja… Sicher.

(întorcându-se.) *Să nu vă prind…*

Bătrânul şi Freud se depărtează de ceilalţi.

Bătrânul, în şoaptă, nedumerit apoi uşurat:

Herr Freud… Siggy…

Ja… Ja… alles klar… Ich verstehe Sie…

Nein… Ich glaube es ist besser se… Jung…

Auf wiedersehen…

Îi strânge mâna.

Seien Sie mir nicht böse…

…wann glauben Sie dass wir uns sehen werden…

Du-te învârtindu-te!

Se întoarce la ceilalţi.

Gata, v-aţi potolit?

Unde a dispărut Riţi?

Nu, n-a mai stat şi nici n-o să mai vină.

…n-are nicio legătură cu voi, la câţi nebuni a văzut, trei în plus…

A zis că nu mai rezistă… că nu poate să-și imagineze ce s-a întâmplat… e prea mult pentru el… nu știe ce să-mi zică, îi e și frică să-mi pună întrebări.

…nici n-am apucat să-i povestesc despre lagăr… i-am povestit un vis din pușcărie și cred că i-am povestit cum a fost în tren…

…nu, nici vorbă…

Ți-am zis că mai mult gura e de el…

Săracu'… O să-l caute pe Jung…

Nu pentru mine…

Începe să aranjeze scaunele căzute. Pune la loc anunțul cu „Nu se fac convertiri". Se freacă în creștetul capului.

Precis mi-a ieșit un cucui. Nu vă înțeleg…

Ce mizerie… Puneți mâna și ajutați-mă!

(Surprins.) *Voi cine mai sunteți?*

Stai că nu e greu de ghicit… Lenin… Engels… nu… nu… Marx…

Asta-i bună! Ce caută ăștia aici Riți?

Eu nu vorbesc cu ei!

Ești ridicol… nu vreau să aud… măcar dacă te băteam ca lumea…

Pe cine ai găsit să-ți aduci ca avocați… Lenin… stai puțin sunt doi Lenin… Lenin își Lenin… care e cel adevărat? Chiar că seamănă! Dar ceilalți! unde sunt?… nu! Nu vreau!

Tuți, nu începe iar…

Nu, dacă vreți să vă bateți nu aici…

Afară. Afară! Că nu faceți voi curat!

Cu ei doi nu vorbesc! Refuz!

Își bagă mâinile în urechi. Închide ochii. Fata râde. După un timp.

Au plecat?

Parcă Lenin! e mai e dus cu sorcova decât cel adevărat…

Riți, ești cel mai mare pârâcios… să văd… (Se uită atent la capul lui Riți.) *…n-ai nimic… nici măcar nu s-a înroșit… da' de unde îi cunoști? Ați înființat un nou Partid?*

…pune mâna și fă ordine…

Ridicând un scaun:

Taică-tu sau bunică-tu a construit singoga asta?

Și el știe ce faci tu cu prietenii tăi?

Brusc, către un nou venit.

Bună seara…

Ce spuneţi?

Îi arată tăbliţa cu anunţul.

Nu, este imposibil… nu insistaţi… (Agasat.) *Nu facem nici convertiri şi nici circumcizii… şi oricum s-a terminat perioada de trimitere a dosarelor pentru despăgubiri…* (Realizând.) *Dar, dumneavoastră…*

Nu… nu aici… aici e sinagoga…

A!… Nu aud prea bine…

Ortodoxă sau catolică?

Prima la dreapta… a doua la stânga… a doua la dreapta…

Bună seara…

Nu vă supăraţi… ce sărbătoare e?

(Încântat.) *Acum se cântă* (fredonează) *„Nu mă lasa în lume…”?*

Da… acum e „cu moartea pe moarte călcând…”

Foarte frumos şi asta… cu moarte „pre” moarte sau „pe „moarte?

Grăbiţi-vă să nu rataţi începutul.

…da, de Taroc… Veniţi după aceea dacă vreţi… sunteţi bine venit…

…a doua la dreapta. E un preot care cântă foarte bine.

Îi face cu mâna celui care pleacă.

Cântă.

„Nu mă lasa – n lume ca să mă muncesc

Ia-mă-n braţ la tine să mă odihnesc…”

…dacă mori acum ajungi direct în rai. Oare şi eu?

Tuţi, tu nu te duci la înviere?

…şi domnul de adineaori cred că era botezat, doar nu se ducea acolo ca la film.

Tu de ce nu mergi, oricum nu mai am chef să joc… şi oricum e de datoria ta…

…ai crezut sau nu, te-ai botezat!

Şi eu am zis în lagăr că dacă scap fac trei lucruri: plec din ţara asta, îmi schimb numele şi mă creştinez.

…mi-am schimbat doar numele.

De ce mă întrebi?

M-am plictisit de când îmi pui aceleaşi întrebări…

La mine e altceva… eu încă sunt viu… e normal să fiu aşa de curios…

Vrei să ştii?

Chiar vrei?

Îți spun dacă și tu îmi spui mie.

Îmi spui, îți spun. Jocul adevărului.

Începe cu începutul, cu primul pas… Prima secundă…

Hai, melc melc codobelc, scoate coarne boierești și spune…

(Repetă cu grijă, să nu uite.) *Trec peste o punte subțire… mai departe… o văd dar nu o simt… vorbește mai tare… nu aud… merg înainte…*

…nu am plecat pentru că mi-am dat seama în pușcărie că oriunde poți să fii liber, chiar și în cea mai cumplită temniță, chiar și în cea mai oribilă dictatură. Și pot foarte bine să-mi imaginez cum zboară avioanele, nu trebuie neapărat să le văd.

E rândul tău.

Riți, nu te băga unde nu-ți fierbe oala!

…jos e apă… sus e apă…

Vorbește mai tare!

Merg… înainte… două linii deasupra… două linii dedesubt… mă prefac într-un șoarece… o reptilă… o molie… o sferă din fulgi de vultur… un bob de grindină…

…trei uși… nu prima… nici a doua… nici a treia…

Îți bați joc de mine?

(Dezamăgit.) *Am spus să inventezi dar fă-mă să și cred ce mama măsii… Râzi ca un bou!*

Ce vă hliziți așa… mortăciunilor!

(Furios.) *Gata! Uitați-vă bine la mine că n-o să mă mai vedeți mult timp! M-am săturat de voi! Nu mai calc pe aici!*

O să trimit pe cineva să facă curat… nu vreau să vă mai văd… de atâția ani vă rog…

Începe să-și strângă plasele. Vrea să se încalțe, nu-și găsește un adidas.

Fata împinge pe cineva. Renunță.

David, nu încerca să mă convingi! Dă-mi adidasul imediat… plec în papuci! (întorcându-se.) *Tu cine naiba mai ești?*

Se ridică. Se apropie de noul venit.

…Izu?… Când ai venit? Ce surpriză… Nu-mi vine să cred… cum de te-ai hotărât… Nu pot să spun că nu te-ai schimbat… Vocea o ai la fel… Trebuie să-ți arăt ceva… Uită-te… cine e acolo? Vezi?… (Bănuind. Trist.) *Ești aici cu mine sau acolo cu ei? Când o să te aducă?… trebuie să dau telefoane să facem… Doamne, ce dor mi-era de tine…*

Ce te-am mai aşteptat… Tuţi zicea că precis vii să ne scapi!

Lasă asta acum…

Spune-mi prietene, spune-mi care este legea lumii subpământene pe care acum o cunoşti?

Ei bine vreau să mă pornesc pe plâns!

Ascultă ce-i spune Izu. Începe să plângă.

Da… mai bine nu-mi spuneai!

Afară se aud oamenii care vin cântând de la înviere. Bătrânul se încalţă. Îşi ia plasele. Vorbeşte greu.

Trebuie să plec!

Ce-am obosit…

Izu, până când ne vedem, mulţumesc pentru tot ce mi-ai trimis… am avut televizor înainte ca televiziunea să fi apărut aici… aş fi preferat să te văd în carne şi oase… o să ne vedem curând… presimt. O să avem ce să ne povestim…

Şi tu vrei să ştii?

Dacă eu plecam cine mai avea grijă de mormintele voastre?

Sunt tare obosit.

Se aşază. Vorbeşte cu şi mai mare greutate.

Izu… dă-mi mâna… Ce bucuros şi ce trist sunt că te-am revăzut…

Acum trebuie să plec… scoate mâna din nas…

Închide ochii. Fata îl ia în braţe ca pe un copil.

Pentru o clipă David, Riţi, Izu şi Tuţi devin vizibili. Aşa, ca o iluzie optică. Sunt toţi, îngrijoraţi, în jurul Bătrânului. Nu mai mult de o clipă.

Bătrânul deschide ochii.

Niciodată n-am văzut umeri mai frumoşi…

Se ridică.

Cât e ceasul?

Izu „tu ştii tot timpul cât e ceasul… de aia ai fost nefericit…

Ce ai spus?… aud foarte bine, trebuie doar să vorbeşti mai tare puţin. (Dă drumul mâinii lui Izu. Nervos.) *Nu-mi pun niciun aparat… n-am nevoie şi sunt şi scumpe…*

Ce e asta Izu?

Ăsta-i aparatul tău auditiv?

Întinde mâna. Se uită cu ochelarii făcuţi lupă.

Nu văd nimic. Asta da tehnică! Pune-mi-l tu.

Eşti curat în urechi?

Stă să-i fie pus în urechi aparatul auditiv.

Vezi să nu-ți scape că nu-l mai găsim!

Funcționează?...

Ia zi ceva... mai încet și mai încet... și mai încet...

Măi drăcie... merge!

Ascultă cântecul de afară.

Ce târziu e! Cum a trecut timpul... e noapte... s-a închis la apă minerală.

Plec cu ei... îmi place cântecul ăsta...

...nu uit... crizanteme... crini...

Riți nu înțelegi că nu mai vin... Estera?... o crezi că o să vrea să vină?

Mâine nu pot, am treabă.

Mă întâlnesc cu doamna Müller... trebuie să mă pregătesc...

Bine dacă mai trec pe aici o să-ți aduc o sticlă întreagă...

Bine Izu, și ție o să caut... nu știu dacă se găsește...

David, dă-te jos... te rog...

Pleacă cântând. Înainte de a ieși pe ușă.

Noapte bună.

respiroe2.000 All rights rezerved.

— Design: SGFX – studio –